

et KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

33/2015

25. listopadu 2015

✦ ročník 100

cena: 13 Kč

Průští číslo vyjde

2. prosince 2015

Z obsahu

** Radostně služ Hospodinu*

** O rozdílů mezi věčným životem a Božím královstvím*

Poselství k 1. adventní neděli

POVOLENÝ DLUH
ŘÍMANŮM 13,8–14

Kolik toho průměrný křesťan dluží? Státu pravdivé daňové přiznání, bance hypotéku za barák, to se týká jen některých. Ale jak to vypadá s časem pro rodinu, se splněním slibu, s odpovědí na email a s jinými

dluhy, které během každodenního života nasekáváme?

Nebýt nikomu nic dlužný je těžký úkol. Někomu se ho daří plnit lépe, někomu hůře. Jsou možná tací, kteří si myslí, že nikomu nic dlužni nejsou. Pavel ale píše o jednom dluhu, který je pro každého křesťana povolený, ba dokonce přikázaný. Píše, že máme jeden druhému být dlužni lásku. Na první pohled bychom mohli očekávat, že právě lásku nikomu dlužni být nemáme. Pavel nás ale nevyzývá k tomu, abychom si od milování ostatních odpočinuli. Láska je úkol, je to dluh, který nemůže být nikdy zaplacen. To, že nemůže být nikdy splacen, nám ale nesmí bránit v tom, abychom ho spláceli. Podle naší vzájemné lásky mají ostatní lidé poznat, že jsme Ježíšovými učedníky (J 13,34). Kdybychom si řekli, že už to s těmi skutky lásky v našich vztazích přeháníme, kdybychom si řekli,

že už se milovat nemusíme, tak by nikdo nepoznal, že jsme křesťané.

Máme se milovat pořád, znovu a znovu, bez přestání, být si ale přitom vědomi, že lásky není nikdy dost. Kde tu lásku, které není nikdy dost, ale brát? Odpověď je možná až překvapivě jednoduchá. Abychom mohli dávat ostatním znovu a znovu lásku, kterou jim nikdy nepřestáváme dlužit, musíme být nablízku Pánu Ježíši. Musíme se do jeho blízkosti obléci. On je pramenem vši lásky a proměňuje nás samotné v prameny živé vody (J 4,14). Jak se ale dostaneme do Ježíšovy blízkosti? Odpověď je znovu jednoduchá. Do Ježíšovy blízkosti se dostáváme pokáním a vírou. Dostáváme se tam tím, že se odvracíme od skutků tmy a žijeme ve světle, ve víře, že on dokončil to, co bylo zapotřebí (J 19,30).

**Jiří Valeš, kazatel CB,
Frýdlant nad Ostravicí**

Jenom věřící může pochybovat

Má, o čem pochybovat. Nevěřící nepochybuje, nemá, o čem. Ujasníme si to, když věřícího určíme jako toho, kdo ve víře v Boží lásku zjevnou v Ježíši Kristu objevil svůj střed, své centrum, v němž spočine jako ve své pravdě. Už není osamocen a ztracen, ale jako milovaný ve společenství s Bohem dává výhost vši osamělosti a beznaději. Tato víra pak rozpoznává, že nevěřící je člověk bez Boha, a proto je zavržen jako nenormální, deformovaný, odcizený své přirozenosti, odhozený k žití mimo své centrum. Nedivte se, když tvrdíme, že jen věřící může pochybovat. Ale ouha, když jsem nevěřícího tak deklasoval, vzpomněl jsem si na

veliký omyl svatého Augustina, jenž na věřícím nenašel ani jeden dobrý chlup: jeho ctnosti prý nejsou nic jiného než přestrojené neřesti. Už někdy dřív jsem v tomto listě dokazoval, že opak je pravdou: i nevěřící je schopen dobrých skutků spravedlnosti, poctivosti, mírumilovnosti – a vyzýval jsem své čtenáře, aby se podívali na svého souseda a zjistili, že se při něm vskutku nalézá tak zvaná civilní spravedlnost, je spolehlivý, dobrý soused, donese vám čerstvě napečených koláčů, dokonce i své auto vám na chvíli půjčí, když vaše je v servisu.

I on bude schopen pochybovat. Civilní spravedlnost, kterou důvěr-

ně zná, jej zavazuje tak, že když jí nedostojí, lituje toho. Rozdíl vůči věřícímu je v intenzitě lítosti. O apoštolovi Petrovi je známo, že se holedbal, že nikdy nepochybuje: sliboval Pánu, že jej nikdy neopustí. A Pán mu řekl: „Amen, pravím ti, že ještě této noci, dřív než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš“ (Mt 26,33).

Když se to stalo, Petr vyšel ven a hořce se rozplakal. Nevěřící v podobném případě vyloží svou nespolehlivost: „Škoda, ale takoví jsme všichni, nikdo není dokonalý.“ A hotovo. A tak jsme postavili věřícího s nevěřícím na stejnou startovní čáru. To znamená, že při řeči o věřícím

Dokončení na str. 2

Z kázání mistra Jana Husa na 1. neděli adventní

Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage na Olivové hoře, poslal Ježíš dva učedníky a řekl jim: „Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. Kdyby vám někdo něco říkal, odpovězte: „Pán je potřebuje.“ A ten člověk je hned pošle.“ To se stalo, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka: „Povězte dceři siónské: Hle, král tvůj přichází k tobě, tichý a sedící na oslici, na oslátku té, která je podrobena jhu.“ Učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. Přivedli oslici i oslátko, položili na ně pláště a on se na ně posadil. A mohutný zástup prostíral na cestu své pláště, jiní odsekávali ratolesti stromů a stlali je na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!“

Matouš 21,1-9

AKTUÁLNĚ: NÁBOŽENŠTÍ PŘEDSTAVITELÉ K TERORISTICKÝM ÚTOKŮM V PAŘÍŽI

Zděšení nad teroristickými útoky, které ochromily 13. listopadu Francii, a solidaritu s francouzským lidem vyjádřili zástupci církví i islámské vůdci celého světa. Papež František mj. uvedl: „Jde o útok na mír celého lidstva, který si žádá rozhodnou a solidární reakci ze strany nás všech, abychom se postavili šíření vražedné nenávisti.“ Podobné stanovisko zaujal i kardinál Dominik Duka a další představitelé církví v Čechách i na Slovensku. Ve vyjádření synodní rady Českobratrské církve evangelické je nadto uvedeno: „Teroristický útok v Paříži zmařil lidské životy, které jsou vzácným Božím darem. Bojujme proti všemu, co ohrožuje život a svobodu. Prosme Pána Boha o moudrost, abychom trestali skutečné ničitele života, a ne ty, kdo patří ke stejné národnostní nebo náboženské skupině jako teroristé Islámského státu. Ve shromážděních církve i osobně se modleme k Bohu, Otci Ježíše Krista za ty, kterým při teroristickém útoku v Paříži zemřeli jejich blízcí.“ Útoky v Paříži odsoudila také rada představitelů islámu v Saúdské Arábii. Zničení terorismu na celém světě podle ní potřebuje soustředěné úsilí, které bude vycházet z „jednotného morálního postoje“.

Nejvýznamnější představitel sunitského islámu, velký

imám univerzity Al-Azhar šajch Muhammad Ahmad Tájbil označil atentáty za odporný čin. „Nadešel okamžik, kdy se celý svět musí sjednotit k boji proti této zrůdě. Tyto činy jsou v rozporu s veškerými náboženskými i lidskými hodnotami a odporují všem civilizacím,“ řekl šajch.

(podle ČTK HB)

Toto evangelium vskutku stalo se na Květnou neděli, protože více náleží k památce toho dne, než dne dnešního. Avšak dnes je čteme, pamatujíc příchod jeho, kterýž dnes připomíná církev křesťanská, kterému říkají Čechové „Advent“ po latinské řeči; neboť latinsky adventus česky slove příchod nebo navštívení. A to připomíná církev svatá od dnešního dne až do dne Kristova narození; a tak již ten večkeren čas nazývají Advent, to jest čas, v němž pamatují Kristovo navštívení.

Tu věz, že Kristovo navštívení jest troje, jakož Písmo ukazuje: Prvé v tělesenství: tím nás navštívil, kdy se, jsa Bohem, v životě Panny Marie vtělil. O tom sám dí v 16. kap. sv. Jana: „Vyšel jsem od otce a přišel jsem na svět.“

Druhé navštívení Kristovo jest duchovní, jímž navštěvuje milostí svou nás; neb on dí: „Miluje-li mne kdo, řeči mé zachovává, a otec můj bude ho milovati, a k němu přijdeme.“ To míní Kristus, že on a otec přijdou k tomu člověku, kterýž Krista miluje a jeho řeči zachovává...

Třetí navštívení Kristovo jest budoucí v soudný den, o němž sám dí v 25. kap. sv. Matouše: „Když přijde syn člověka v slávě své a všichni andělé jeho s ním, tehdy vsedne na stolicí království svého, a shromáždění budou před něho všichni lidé.“ O tom také příchodu říkáme ve vyznání víry, že přijde soudit živých i mrtvých.

ORATORIUM JAN HUS V OCHRANOVĚ

31.října bylo v Ochranově (Herrnhutu) uvedeno oratorium Jan Hus od Carla Loeweho (1796-1869). Stalo se tak v rámci jubilejního roku Jana Husa, který byl před 600 lety odsouzen a upálen. Oratorium nastudovaly Církevní pěvecký sbor v Ochranově, Oratorní sbor v Hoyerswerdě (Wojerecech) a Pěvecký sbor Evangelického bratrského sboru v Berlíně.

Podle www.ebu.de/aktuelles „Der Sonntag“, uprav. a přel. BV

VATIKÁN ZAHÁJIL VYŠETŘOVÁNÍ NOVINÁŘŮ KVŮLI ÚNIKU MATERIÁLŮ

Vatikán 12. listopadu zahájil v rámci vyšetřování úniku materiálů poukazujících na údajnou zpronevěru církevních fondů pro chudé a nemocné vyšetřování i dvou italských novinářů, kteří na nesrovnalosti upozornili. Informovala o tom agentura AP. Gianluigi Nuzzi a Emiliano Fittipaldi ve svých knihách napsali, že papežská kurie pro potřeby svých členů zpronevěřila kolem 400 milionů eur (10,8 miliardy Kč). Nuzziho kniha Avarizia (Chamtivost) a Fittipaldiho Via Crucis (Křížová cesta) čerpaly informace o finančních machinacích ve vedení církevního státu z dokumentů získaných z počítače hlavního auditora, který měl dohlížet na transparentnost hospodaření Vatikánu. Prokuratura už v této souvislosti minulý týden obvinila dva členy zvláštní papežské reformní komise, španělského duchovního Lucia Ángela Valleja Baldaa a laickou členku komise Francescu Chaouquiovou, kteří se do počítače údajně nabourali a dokumenty předali novinářům. Nyní začal Vatikán vyšetřovat i dva italské novináře, potvrdil dnes mluvčí Svatého stolce Federico Lombardi. Papežskou komisi COSEA jmenoval papež František krátce po svém nástupu do úřadu v roce 2013. Dohlížet má na administrativní reorganizaci vatikánského aparátu. Nuzzi se podle agentury AP nyní nachází v Německu a o vyšetřování své osoby zatím žádné informace nemá. Fittipaldi uvedl pouze, že je to cena, kterou musí platit za to, že dělá svou práci. Podobný případ s unikem důvěrných interních dokumentů Vatikán už jednou řešil. Kvůli aféře z roku 2012 známé pod jménem Vatileaks byl nakonec odsouzen komorník tehdejšího papeže Benedikta XVI. Paolo Gabriele.

podle ČTK

NA PODPORU HLADOVĚJÍCÍCH UPRCHLÍKŮ VZNIKLA

POSTNÍ INICIATIVA. PRAHU ZAPLNILI LIDÉ V REFLEXNÍCH VESTÁCH

Evangelický farář Mikuláš Vymětal z Berouna se dlouhodobě angažuje ve prospěch lidí, kteří jsou na okraji společnosti, zejména Romů, muslimů a v posledních týdnech i uprchlíků. Jezdí pomáhat uprchlíkům do českých dentenčních zařízení a organizuje různé formy pomoci těmto lidem. Byl také první, kdo informoval o protestní hladovce několika desítek uprchlíků z detenčního zařízení v Drahonicích. Na jejich podporu se rozhodl vytvořit řetězový půst, který rovněž sám na 24 hodin začal a podle magazínu Svobodné forum se připojují i další (např. překladatel Bible 21 Alexandr Flek nebo pražský senior Českobratrské církve evangelické Roman Mazur). Podle Vymětala jsou lidé, kteří utíkají před smrtí, prožili hrůzy a bojí se o své blízké, v naší vlasti zbytečně zavírání, dlouhou dobu věznění, udržování v nejistotě o své budoucnosti, odříznutí od informací a následně vyhošťování či deportování. Tento přístup, který je na hranici zákonosti, se svou nelidskostí vymyká z chování ostatních států Evropské unie k uprchlíkům. Na podporu hladovějících uprchlíků vznikla postní iniciativa. Každý, kdo se chce dále připojit, se může postit - nejíst - 24 hodin. Během této doby ať si najde čas k pomoci uprchlíkům, uvádí Vymětal. Ta může mít různou podobu - od modlitby a příspěvů do jedné z mnoha sbírek až po požadavky vládě, aby uprchlíky propustila. Iniciativy na podporu uprchlíků též zorganizovaly protestní akci v Praze na Klárově s názvem STOP týrání uprchlíků vězněných v českých detenčních táborech. Na podporu uprchlíků proběhl 17. listopadu velký happening v Praze na náměstí Míru. Akce s názvem Czech team - sejdem se na Míráku měla připomenout významný podíl českých dobrovolníků, kteří odjízďeli do jihovýchodní Evropy. Podle organizátorů akce tzv. Czech team se zde stal již pomalu legendou humanitární pomoci současné vlně uprchlíků a početně měli Češi mezi dobrovolníky největší zastoupení.

podle www.christnet.cz

RADIO PROGLAS SI MŮŽETE NALADIT JIŽ 20 LET

8. prosince roku 1995 byl spuštěn první vysílač Radia Proglas. Jubileum si připomněli pracovníci, posluchači, přátelé, mediální partneři a spolupracovníci 26. listopadu na setkání v sídle rádia v Brně. Proglas vysílá a licenci vlastní od roku 1995. Vznikl v Brně z iniciativy skupiny křesťanů v čele s katolickým knězem Mons. Martinem Holíkem a s podporou brněnského biskupa i dalších ordinářů českých a moravských diecézí. Název Proglas odkazuje na nejstarší slovanskou literární památku. Předzpěv tohoto názvu složil Cyril jako úvod k vlastnímu překladu čtyř evangelií do staroslověnštiny, který roku 863 přinesl spolu se svým bratrem Metodějem na Velkou Moravu. Více informací o tomto rádiu najdete na webových stránkách rádia.

www.proglas.cz

Jenom věřící může pochybovat

Dokončení ze str. 1
neztratíme nevěřícího z očí. Ale přisně vzato, jen věřící může pochybovat. Povězme si, jak vzniká u věřícího pochybnost. Pomůže nám obraz kyvadla v hodinách. Vychází z místa, které v naší duši představuje jistotu, že jsem zakotven v Bohu, ale kyvadlo jde na druhou stranu, kde rozum se ptá, zda to tak musí být a není-li jiná možnost. Už po ní šilhá; proč se vracet tam do toho nudného bezpečí. Apoštol Jakub vyličil přesvědčivě rozpolcenost této duše, která stále neví, je-li její postavení definitivní a správné: „Ať si takový člověk nemyslí, že od Pána něco dostane; je to

Protimluv

Čtení: Job 2,11-13; 3,1-4; 11,1-6. 13-16
Text: 2 K 12,1-10

Když jsem slab, tehdy jsem silný... - Na první poslech je to protimluv. Říkáme si - přece nemůžu říci: „Když jsem malý, tehdy jsem velký“. Nebo – „Když jsem pomalý, tehdy jsem rychlý“... Podle lidského měřítka se některé věci zdají jednoznačné. Ale z Božího pohledu může být všechno jinak. .. Už u proroka Izajáše zní Boží hlas: „Mé úmysly nejsou úmysly vaše, cesty mé nejsou cesty vaše. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše“... Lidové úsloví vyjádří nějaký propastný rozdíl mezi věcní slovy: Je to jako nebe a dudy! A platí to i pro neslučitelnost Boží říše a pozemského světa. U Božího trůnu (tam, kde vládne Bůh) je harmonie a radost. Na zemi – chaos a trápení! V nebi zpěvy andělské – na zemi vržeme na dudy. To jest – ve svém myšlení a mluvení jsme daleko od tónů Božího království! Podobně jako ti Jobovi přátelé – Elífaz, Bildad a Sófar... Zatímco Job procházel těžkou zkouškou, oni tři hudli svou. Do omrzení vynášeli trumfy svých pouček, dokola mleli a mleli (jako tibetské modlitební mlýnky) ty své naučené šablony!... Byli zbožní. Nemysleli to špatně, ale špatně se z nich mohlo udělat. Chudák Job, měl z nich už mžitky před očima... V čem byl rozpor mezi Jobem a jeho rádci? – Zatímco Job z posledních sil zápasí a hledá Boha, oni mají hotové duchovní recepty. – A tak se to mezi nimi sváří a vše přes celou knihu – až nakonec Bůh řekne: Držte se stranou... Jedině kdo o mně mluvil náležitě, byl Job. Job se za vás bude modlit. Elífaz, Bildad, Sófar. – Zbožní, poctiví. Důslední v plnění všech přikázání... - A proti nim Job. Job ze všech stran ubíjen, obsypán vředy! Zmítá se jako červeník na háčku. – Touží po Bohu, po spravedlnosti. Touží po setkání s Bohem, po tom, aby mu Bůh zjevil, co se to děje! Chce si to s ním vyříkat! Přátelé – zdraví, Job – nemocný. Oni sytí, on hladový. Oni všemu rozumějí, on žádný smysl nevidí. Přišli teď Joba potěšit. Ale jediné, co od nich Job neustále slyší, je: Bůh tě trestá, za vše si můžeš sám! Bůh je spravedlivý, netrestá bezdůvodně. Tak se pokor před Bohem, přízně své hříchy! Je to hrozná situace. – Přátelé chtěli toho zbědovaného Joba potěšit, ale teď stojí před ním jako soudci. A vynášejí rozsudek. Jobovi patří trest!... Představme si, že by takový Boží advokát přišli za někým z našeho sboru, kdo je dlouho nemocný. Silní – proti slabě-

muž rozpolcený, nestálý ve všem, co činí“ (Jk 1,7). Tato pochybnost je vlastní toliko věřícímu. Zajímavé je pak zjistit, že z evropských jazyků jen němčina sama označí pochybovače jako muže dvojí mysli, der Zwei-fler. Pochybovat je ovšem správná metoda přírodovědců, jak objevit pravdu. Naproti tomu k pravdě nevede metoda skepse. Důsledný skeptik skončí tím, že neví nic jistého. Vratme se ke kyvadlu: z pochybnosti, tíhnoucí k nevěře, se vždy vrací znovu k spočinutí v Božím slovu, k jeho milosti a pravdě. Tento akt, jenž je průzkum i útočiště, vytváří víru, která přichází jako totální zdraví nemocnému. Víra ho skryje v Bo-

mu. S poselstvím, které odsoudí. Které ublíží...Co byste udělali? - Ukázat dveře by bylo asi to nejlepší!... I děti přece učíme, že slabší se nebíjí! Ale Job není slabší. On jenom proklíná den svého narození, protože nerozumí. Je slabý – o všechno přišel, život mu visí na vlásku...Ale je silný ve svém zápase. A také v naději. Vlastní žena mu řekne: Zlořeč Hospodinu! Ale on vykřikne: I kdyby mě zabil, což bych v něho nedoufal? Když to slyšíme, musíme si vzpomenout na Ježíše Krista. Na jeho zápas i naději...Ježíš na kříži volá ve smrtelném vzepětí: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!?... Ale i v těch nejtěžších chvílích řekne: Bože můj... Vyčítá, ale i v té smrtelné úzkosti se obrací na Boha jako na svého nebeského Otce a vysloví to vyznání: Bože můj... A tak se musíme ptát: Co je slabost a co síla? Byli silní např. Jack London nebo Ernest Hemingway, kteří se zastřelili?... Byl silný mistr Jan Hus anebo ti, kdo ho k upálení odsoudili?... Byli silní ti, kdo zabíjeli v koncentracích (nacistických či komunistických) anebo ti, kdo hleděli smrti do očí?... A jak to myslel apoštol Pavel s tou slabostí a silou? Pavel se na konci 2. epístoly do Korintu staví proti falešným apoštolům. Působili v „jeho“ sboru a svým učením deformovali pravé evangelium. Pavel vše staví na Kristu. Jen Kristus může člověka osvobodit. Jen jeho moc odpuštění a moc vzkříšení! Jen Kristus může lidi zachránit. Nic jiného, žádná jiná lidská snaha, žádné vzorové jednání... Ti „jiní“ apoštolové (ze Židů) přinášejí „jiného Krista“ a „jiného ducha“, než předtím v Korintu přijali. Kladou na učedníky břemena starozákonních ustanovení – „zotročují je“. A tak Pavel dělá všechno pro to, aby je ochránil. Připomíná utrpení, kterým musel projít (bičování, kamenování apod.) a také mimořádné duchovní zkušenosti, které mu Pán Bůh dal jako posílení do služby. Pavel v tomto zápalu boje odsune na chvíli stud a mluví i o tom, že se mu dostalo výjimečných zjevení. Mluví o vytržení do ráje!... Vzápětí ovšem dodává, že mu Bůh dal do těla „osten“, aby ho srážel – aby se nepovyšoval. Pak následují slova, která dobře známe... Pavel píše, že třikrát prosil, aby ho Pán toho ostnu zbavil, ale že dostal odpověď: „Stačí, když máš mou milost, vždyť v slabosti se projeví má síla.“ A apoštol dodává: „A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova.“

hu, totiž v jeho slovu, jímž nás všechny Bůh volá k sobě. Víra se bude vždycky měřit s nevěrou. Víra vůbec je boj o víru, jako přemožení nevěry, jako přechod od chuti být sám svým pánem, k spočinutí v Bohu. Na otázku, zda existuje jistota spásy, existuje jediná správná odpověď: „Neexistuje, ale Bůh ji dává“ (Karl Barth). Spása neexistuje jako realita, kterou lze objevit, spíše je to ten nejintimnější akt, jímž věřící se jí zmocňuje a nechá se jí zmocnit. „Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista“ (1 K 15,57).

Josef Veselý

Nyní začínáme chápat význam celého „protimluvu“. Dostáváme se znovu k tomu velikému rozdílu mezi lidským myšlením a Božími cestami. – Elífaz, Bildad a Sófar by vše jistě viděli jinak a nejspíš by (jako tři sudičky) začali Pavla „mistrovat“. My ovšem dnes na základě celého biblického kontextu smíme tvrdit, že nemoc a zkoušky neznamenají automaticky, že nás Bůh trestá za naše hříchy. A slabost že vůbec nemusí být prohrou... Když budeme slabí, možná nebudeme sklízet obdiv a možná už toho tolik nezvládneme... Ale co na tom! Nezvládneme? Zvládnou jiní. A co se týká obdivu a uznání – lidská sláva, polní tráva. Jestli v životě opravdu o něco nejde, tak je to právě ten lidský potlesk. Jan Křtitel řekl o Mesiáši: On musí růst, já pak menšiti se. ...To platilo pro Jana Křtitele a platí to i pro nás! Velmi podobně to teď předává i ap. Pavel. To hlavní vidí v tom, aby na něm „spočinula moc Kristova“. Z toho důvodu ve své epístole pokračuje slovy: „Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy...pro Krista. Vždyť právě když jsem slab, jsem silný“... Myslet si, že člověk musí být zdravý a silný, to jsou ty dudy, které hrají falešně. Nebe nám zpívá o něčem jiném. Jsme silní, když naše síla hasne a při nás vítězí síla Boží! Byl silný Job, protože věřil a až do úmoru doufal, že mu Hospodin nakonec umožní postavit se před něj na soud a projednat ten velký spor! Byl silný mistr Jan Hus, protože věřil, že na věčném soudu ho obhájí sám Pán Ježíš Kristus a že ten „zákon Kristův“ platí a bude platit navždy. Byl silný i ap. Pavel, protože nechal zhasnout svoji ctižádost a dovolil, aby proti těm výmluvným falešným apoštolům vyzněl jako slabý a neobratný. Tím ovšem také ustoupil Boží moci, která jako jediná mohla ochránit nové křesťany od bloudění... Pavel měl tu odvahu být slabý, aby vrchu nabyla moc živého vzkříšeného Pána. A to je vzkaz i pro nás. Prohrát s Ježíšem Kristem znamená vítězství! Proto věta: „Když jsem slab, tehdy jsem silný“ není protimluv. Je to evangelium, to je dobrá zpráva o tom, že Bohu v jeho díle nemusíme a nemáme překážet! – Když upustíme naše zbraně, dostaneme výzbroj shůry. To potvrzuje i slova samotného Pána Ježíše Krista, který řekl: „Kdo ztratí svůj život pro mne, ten jej nalezne.“ Amen.

Marián Šusták

Brány pro příchod Krále

VII. BIBLE PŮSOBÍ PLÁČ I RADOST

Po dokončení stavby hradeb se lid shromažďuje do Jeruzaléma ke slavnostnímu shromáždění. Čekali bychom bujarou oslavu s písněmi a tancem, ale zatím jsme svědky fenoménu, který tu zřejmě nevzniká, ale má svůj původ v židovských komunitách roztroušených v cizině. Je to bohoslužba nového typu, jakou známe dodnes: bohoslužba synagogální. Vznikla z nouze, když byl chrám zbořen, ale bude už nyní trvat nezávisle na tom, zda chrám stojí nebo ne. Pokud chrám funguje, je tato bohoslužba paralelou k obětním rituálům. Židé zachovávají úctu k tomu, co Hospodin uložil Mojžíšovi. Po většinu židovských dějin však synagogální vyučování i bohoslužby zůstávají jedinými trvalými středisky kolektivní zbožnosti Židů. Mají jednu ohromnou přednost: chrám mohl být jenom jeden, synagog vyrostly stovky, po celém světě později jistě statisíce. Bohoslužby jsou také méně symbolické, srozumitelnější i méně nákladné (stáda obětovaných zvířat) – mohli bychom říci modernější a civilnější. Staly se středisky nové formy židovského náboženství, tzv. JUDAISMU. Zachovaly rozptýlený malý národ a hlavně jeho víru v jediného Boha. Pro nás je zajímavé, že starokřesťanské bohoslužby měly svůj vzor v synagogách, ne v obětním chrámu. Později se církve vracejí k výstavným kostelům, oltářům, kadidlu, slavnostní hudbě, k bohaté liturgii, svátostnému jazyku (řečtina, latina nebo později staroslověnština). Jistě na to měl vliv Starý zákon, křesťané už znali jeruzalémské chrámové bohoslužby jenom z jeho četby. Patrně však chtěli také čelit a vyrovnat se košatému a dramatickému dění v pohanských chrámech. Reformace, zvláště česká a švýcarská – kalvinistická, se vlastně vracejí k bohoslužbám synagogálním. Na výzdobě mnoho nezáleží, kadidlo a leckde i hudba jsou odloženy, středem se stává četba a výklad Bible spolu s modlitbami a prostými zpěvy. Nesuďme v tom jedni druhé. Některým lidem vyhovuje jednoduchost, jiným pompa, obřadnost, rozdílnost od světských sešlostí a výuky. Hlavní je, aby jak v chrámu, tak v modlitebně probíhala bohoslužba srdcí, ne zvyků a pravidel. Vzpomeňme, že Pán Ježíš se účastnil shromáždění v synagogách – kde také kázával – i v jeruzalémském chrámě. Ale pohled do historie potvrzuje, že zbožnosti Židů mnohem více prospěly synagogy, často chudobné, než nádherný chrám. Zde popisovaná bohoslužba byla mimořádně dlouhá, celodenní. Konala se pod širým nebem u Vodní brány, kde bylo patrně jakési náměstí. Znalec zákona Ezdráš rozvinul svitek Písma a lidé k tomu povstali. V řadě církví bývá zvykem povstat při předčítání Písma. Ezdráš se nejprve modlí, dobrořečí Bohu. Lidé k tomu připojí své AMEN, poklekají a klaní se Bohu tváříc k zemi (napodobeno v islámu!). Potom Ezdráš předčítá hlasitě z Pentateuchu od časného rána až do poledne. Zajímavá obdoba byla v počátcích anglikánské reformace: málo lidí tehdy umělo číst, ale byli ochotni naslouchat hodiny hlasitému předčítání z Bible. Judejci v Jeruzalémě mají také kazatelnu, vyvýšený stupínek, aby všichni viděli a slyšeli. Kolem

kazatele je kruh jakéhosi staršovstva; i s tím se můžete dnes setkat u některých evangelikálů. Shromáždění jsou muži a ženy bez rozdílu – zamřížované galerie synagog pro ženy jsou deformací pozdějšího judaismu. Zajímavé je, že teolog Ezdráš nevykládá, nekáže. Přenechává výklad čtrnácti levitům, zřejmě dobrým znalcům Písma. Ti „vysvětlovali Zákon“. Lid je patrně rozdělen do 14 menších shromáždění, aby vyučujícího lépe slyšeli. Kazatelé četli z knihy Božího zákona po oddílech a vykládali smysl, aby lid rozuměl tomu, co četli (v. 8). Výsledek byl překvapivý: Všechni lidé totiž plakali, když slyšeli slova Zákona. Tak uceleně a jasně to dosud neslyšeli a teď si uvědomují, jak velice se vzdálila jejich praxe od Božích řádů. Je to tedy především pláč pokání, ale jistě také dojetí: Texty i výklad na ně dýchají Boží láskou, Božím zájmem o vyvolený lid – a oni jsou jeho součástí. Nehemjáš, Ezdráš i kázáci levité – asi po jisté době tohoto citového prožívání – obracují pozornost lidí jiným směrem. Nové slyšení Božího slova jistě osloví svědomí, ale to, že Bůh opět jasně mluví, je především důvodem k radosti: *Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou... Utište se. Dnešní den je svatý, netrapte se!* (v. 10-11). Dále nabádají lid ke slavnosti, k tomu, čemu se u nás říkávalo „hody lásky“: *Jezte, pijte a to nejkrásnější: Posílejte dárky těm, kdo nemají nic připraveno* (v. 10). Lidé si utírají upřímné slzy a pořádají velmi radostnou slavnost, protože porozuměli slovům, která jim byla zvěstována (v. 12). Ne tedy veselici, aby mohli zapomenout na svou chudobu a na svá provinění, ale aby si uchovali a přisvojili porozumění Boží lásce, odpuštění a shovívavosti. Znalci Zákona si uvědomí, že je sedmý měsíc roku, kdy mají všichni bydlet a přespávat v chýších ze zelených větví – slavnost stánků. Nemají jen budovat a opravovat svoje do-

my, libovat si opravená opevnění, ale připomenout si primitivní kočovný život svých předků, kteří byli vysvobozeni z egyptského otroctví a toužili po zaslíbené zemi. Je tu zajímavá a zarmucující poznámka: *To Izraelci nedělali od dob Jozua, syna Núnova* (v. 17). Patrně bylo naporem na jejich pýchu, když měli opustit své domy a paláce a tábořit ve stínu chatrných chýší. Dobrá připomínka i pro nás: Umíme se uskrovnit, něco si odříct a vzpomínat na Boží vysvobození z otroctví hříchu? Lid se do toho radostně vrhl, bylo to pro ně něco zcela nového. Vydali se do přírody, nasekali větve a palmové listy, a všude – na plochých střechách domů, na náměstích a dokonce i v chrámových nádvořích vyrostla řada legračních zelených chaloupek: Byla z toho převeliká radost. Ale nebyl to jen nějaký víkendový výlet. Podle zákona (Lv 33,23n) si pěkně celý týden užívali poutnického života – představte si, jak to bavilo děti a naopak dělalo vrásky pořádkumilovným hospodyním; ale nejen to: *Z knihy Božího zákona se četlo den co den – osmého dne bylo slavnostní shromáždění*. Velice by se mýlil ten, kdo by považoval život věřících lidí – ať už Izraele nebo nového Izraele, živých křesťanů – za něco pochmurného a uplakaného. Ano, přicházejí chvíle, kdy nás Boží slovo obviní, zarmoutí, přivede k pokání a slzám. Potom ale smíme přijmout znovu pro sebe EVANGELIUM – dobrou zvěst o Božím odpuštění, spočinout v náručí rozevřeného pro marnotratné syny a dcery. Mohu se trápit tím, že jsem tak dlouho, třeba většinu života, opomíjel některé Boží řady. Může se mně zdát, že už pro mne není návratu – já zapomínal na Boha, Bůh zapomněl na mne. Izraelci zahrabali slavnost zelených stánků na řadu staletí hodně hluboko – ale Hospodin nezapomněl, vrátil se k nim a oni k němu. To je důvod k vděčnosti a radosti.

Pavel Javornický

Vzpomínka na MUDr. Roberta Moravce

Dne 28. 9. 2015 odešel do věčnosti ve věku nedožitých 92 let MUDr. Robert Moravec. Církev bratrská i ekumena v něm ztratila vzácnou osobnost - člověka, který se zapojoval do veřejné, sborové, sociální, charitativní a pastorační práce. Bratr Moravec pocházel z pražské evangelické rodiny, vystudoval medicínu a začal pracovat ve zdravotnictví. Tam poznal svou budoucí manželku Marii, která ho přivedla do sboru Církve bratrské v Hradci Králové. Tam byli později kazatelem B. Schneiderem oddáni. Moravcovi měli dvě děti, syna a dceru. Syn jim však zemřel v nedožitých 18 letech. Po kratším pobytu v Trutnově působil bratr Moravec od roku 1955 ve sboru CB Vsetín Jasenka. Po 40 let tam byl výraznou oporou, v důchodovém věku se s manželkou odstěhovali do Prahy za dcerou a zde prožili téměř 20 let ve vinohradském sboru. Jako lékař okresní nemocnice bratr Moravec získal velký kredit a dosáhl místa primáře. Jeho slogan „Odchází-li pacient z ordinace a není mu lépe, pak nebyl u lékaře!“ vyjadřoval skutečnost, že nesloužil jen jako lékař, ale také jako člověk s výrazným charizmatem empatie a hluboké znalosti lidské psychologie. Sameťová revoluce jej zastihla už v důchodu, ale nechal se přemluvit a znovu zaměstnat (krátce působil ve Vsetíně jako okresní zdravotní rada). Jeho rodinou byl sbor, který mu na začátku pomohl a který potom br. Moravec významně

ovlivnil svou láskou k lidem a především k mládeži. Starší členové vsetínského sboru si jej pamatují jako modlitebníka, který se zúčastňoval modliteb ve sboru a svolával často modlitební setkání na své chatě. Jeho oblíbená píseň na ukončení setkání byla: „Nedej, Pane, zapomínat, co jsme směli darem vzít, Ty žes musel k smrti zsinat, my abychom mohli žít.“ (KK č. 44). Sboru sloužil také kázáním. Ke službě byl vždy hotov, v tašce nosil připravená kázání pro případ, že by bylo třeba narychlo zastoupit sloužícího bratra. Jeho moudrost a rozvahu ocenili zvlášť kazatelé, kteří s ním spolupracovali ve staršovstvu. Bratr měl velký nadhled, dokázal vidět do budoucna a sboru pomohl při změně způsobu práce ve slobodných podmínkách. Jednou nás kdosi požádal, abychom se pastoračně postarali o nově obráceného bratra z Hranic na Moravě. Při rozhovoru ve staršovstvu se ukázalo, že Moravcovi mají v tomtéž městě mladou rodinu, které se už dlouho věnují. Začali jsme tam dojíždět v neděli odpoledne a dnes je v Hranicích na Moravě samostatný a dynamicky se rozvíjející sbor. Jelikož se bratr zajímal o charismatické hnutí v 80. letech v Německu, podařilo se mu získat reálný obraz, čím může toto hnutí být pro sbor přínosem a čím ne. Díky tomu nedošlo k rozdělení sboru, ale k integraci bratří a sester s charismatickou zkušeností. 90. léta přinesla i charitativní výzvy. Br. Moravec

Vzhůru do vydavatelského roku 2016!

DŮLEŽITÉ INFORMACE PRO PŘEDPLATITELE I AUTORY

Nechceme ukončit vydávání Evangelického týdeníku - Kostnických jisker jubilejním ročníkem jeho stoleté existence, ale míříme již nyní přípravami na další rok. Naši starostí nejsou jen finanční záležitosti, abychom mohli ve své činnosti vůbec pokračovat, ale také obsahová a grafická stránka týdeníku. Proto byli na schůzi předsednictva KJ, tedy představitelů vydavatele ET-KJ, která se konala 5. 11. 2015, přizváni i někteří ze stálých autorů týdeníku. Nakonec jich přišlo šest, někteří své podněty poslali písemně. Byla vyzdvížena ekumeničita a otevřenost týdeníku, naopak byla vyžadována přehlednější struktura obsahu a kratší příspěvky - zasílané články by neměly přesahovat 1,5 obvyklé stránky strojopisu (což znamená asi 3 000 - 4500 znaků); tím by se do jednotlivého čísla vešlo více příspěvků, což by bylo pro čtenáře přijemnější. Mělo by být také více zpráv z církví a bližší spolupráce s podobnými spolky jako je KJ (Exulant, Veritas...). Užitečná by byla pravidelná rubrika recenzí a doporučování inspirativních knih, filmů atd. Na některé příliš jednostranné příspěvky by byla vítána vyvažující reakce, ale polemiky by neměly být dlouhé, ani nelaskavě vyhocené. Redakce by uvítala příspěvky od těch, kteří např. sledují zahraniční křesťanské servery nebo čtou zahraniční časopisy, kdyby z nich zaslali krátké výtahy, především tedy ze zpráv o životě církví a protestantské komentáře ke společenským otázkám... Byl vznesen požadavek, abychom uveřejnili seznam kulatých výročí, která se v roce 2016 budou vztahovat k osobnostem a událostem, které jsou pro nás nejen zajímavé, ale i podnětné. A obsahové zaměření příštího ročníku? Ještě budeme přinášet nějaké příspěvky k letošnímu výročí M.J.Husa, ale chceme se zaměřit např. na M. Luthera. Chystáme se také publikovat na pokračování komentář děkana evangelické teologické fakulty J. Mrázka k Jakubově epištole. Tolik základní informace především pro stávající i příští spouautory týdeníku, za jejichž příspěvky jsme vděční a doufáme, že se budeme setkávat s jejich dalšími články, úvahami, komentáři. A co je důležité pro naše čtenáře a předplatitele - a také pro vydavatele? Stávající cena 13 Kč za jedno číslo bude zachována, i když nám by hodně pomohlo, kdyby byla zvednuta na 15 Kč. Chceme však brát ohledy na ty, pro které by zvýšení ceny bylo překážkou dalšího odebrání ET-KJ a také by měli starosti např. se změnou výše úhrady ze svého účtu. Právě proto obvykle ke konci roku žádáme ty, kteří mají možnost poslat nějaký finanční dar na náš tiskový fond, aby nám pomohli pokrýt takto vzniklé ztráty. Proto také prosíme, aby jednotliví i hromadní odběratelé dále pokračovali v odebrání týdeníku. Již několik let se držíme na poměrně ustáleném počtu odběratelů, což nás těší a nepokládáme to v dnešní době za samozřejmost. Přesto by bylo vítané, kdyby se okruh předplatitelů zvedl - proto jsme vám připravili snad příjemný způsob, jak na jedné straně věnovat třeba jako vánoční dárek předplatně někomu ze svých příbuzných či známých pomocí adresného Dárkového poukazu na předplatné v roce 2016, a na druhé straně napomoci k potřebnému zvýšení počtu našich odběratelů (jak postupovat je popsáno na str.4 "Nabídka vhodného dárku" i s ilustračním obrázkem). Na závěr bych chtěl poděkovat za přízeň jak našim čtenářům a předplatitelům, tak také těm, kteří se autorsky podílejí na obsahové náplni našeho týdeníku. Bez přispění obou skupin by bylo vydávání týdeníku, který vlastně nemá jiné podstatné finanční zdroje než předplatné a dary na tiskový fond, zcela nemožné. S pozdravem a přáním, abychom nad stránkami týdeníku v roce 2016 nacházeli povzbuzení a orientaci pro naše cesty výry

Bohumil Kejř

Stanislav Stebel, kazatel CB

